

به دنبال اجرای طرح جمع آوری معتادان از بوستان شوش و حصارکشی آن، پای صحبت‌های موافقان و مخالفان طرح نشستیم

بوستان شوش تغییر چهره داد

بوستان شوش حصارکشی شد و معتادان مهاجرت کردند. خبر کوتاه است، اما حاشیه‌هایش نه؛ از اعتراض فعالان حوزه آسیب‌های اجتماعی گرفته تا دفاع دولتی‌ها از این تصمیم...

- یکشنبه
- ۲۳ خرداد ۱۴۰۰
- سال هفدهم / شماره ۸۰۶ - ۸۰۵
- ۱۶ صفحه

اجرای طرح ارتقای بهداشت و آموزش‌های شهروندی به اهالی محله هفت چنار

حال خوب همسایه خوب

صفحه ۱۱

عکس: امیر رستمی

گفت‌وگو با شاهنامه‌خوان خیابان نظام‌آباد که در خانه‌اش فردوسی‌سرا تأسیس کرده است

پرواز در آسمان شاهنامه

کسانی هستند که هنوز با شاهنامه زندگی می‌کنند و تمام زندگی‌شان را با آن سپری کرده‌اند. دکتر «امیر صادقی» یکی از آنهاست...

صفحه ۷

شهروندان منطقه ۷ دیوارهای محله را در پویش «همسایه هم» به فضاهای سبز عمودی تبدیل می‌کنند

لذت همسایگی پای دیوار سبز

تهران با ۸۷ درصد جمعیت آپارتمان‌نشین به ارتقای فرهنگ سازگار با این شیوه زیست و ترویج سبک زندگی متناسب بین شهروندان نیاز دارد...

صفحه ۴

۱۸۱۹

جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی با نزدیکترین دفتر قبول آگهی تماس بگیرید

شرح در صفحه ۳

با تبلیغات در **یخینه مرکزی** درست به هدف بزنید

شهروندان منطقه ۷ دیوارهای محله را در پویش «همسایه هم» به فضاهای سبز عمودی تبدیل می کنند

لذت همسایگی پای دیوار سبز

مقصود حق جو

تهران با ۸۷ درصد جمعیت آپارتمان نشین به ارتقای فرهنگ سازگار با این شیوه زیست و ترویج سبک زندگی متناسب بین شهروندان نیاز دارد. بر این اساس، شهرداری پویستی با عنوان ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی با شعار «همسایه هم» راه اندازی کرده و برنامه های مختلفی را در حوزه های «قوانین و حریم خصوصی»، «همسایگی و مشارکت» و «محیط زیست» با تأکید بر «کاهش و مدیریت پسماند» برای پایدارسازی رفتار شهروندان دنبال می کند. هدف از اجرای این پویش ایجاد روحیه مشارکت و افزایش مسئولیت پذیری اجتماعی در مناطق و محله های مختلف است و یکی از این محله های منتخب عباس آباد، سرای محله عباس آباد در ناحیه ۴، با مشارکت شهرداری منطقه، رویداد دیوار سبز را با حضور شهروندان و مسئولان شهرداری منطقه ۷ در کنار اجرای برنامه رادیویی، موسیقی زنده و کارناوال عروسی کلید زده است.

از دور گروه موسیقی و جماعتی را که مقابل مدرسه شهید فهمیده جمع شده اند، می توان دید. عروسک ها کنار خیابان ایستاده اند و در حال خواندن آهنگ های شاد با موضوع محیط زیستند. تصویر خندان عروسک های درخت، خورشید، باغبان، گل آفتابگردان و... فضای خیابان را با شادی گره زده اند. معاون خدمات شهری و محیط زیست و معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهردار منطقه ۷ و مسئول اداره آموزش های شهری را به شهروندان آموزش می دهند.

خودشان می توانند دیوارهای حیاط و دیوارهای خانه هایشان را به دیوار سبز تبدیل کنند» به گفته دولتی، در کنار برگزاری این رویداد، شهروندان گل هایی را داخل گلدان ها می کارند و از دیوار سبز آویزان و دیوار را به فضای سبز عمودی تبدیل می کنند. او ادامه می دهد: «در کنار کاشت گل، ترویجگران ما هم نحوه استفاده از پسماند و چگونگی تفکیک زباله و استفاده از مواد بازیافتی برای تولید اثر هنری را به شهروندان آموزش می دهند»

معاون امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۷ درباره نحوه انتخاب دیوارها می گوید: «معمولا دیوارهایی را که از نظر ظاهری مشکل دارند، رنگ آمیزی نشده اند و نیاز به زیرسازی دارند، انتخاب می کنیم تا با نصب گلدان به زیباسازی فضای شهرمان کمک شود. این طرح از حال اجراست.»

فاز سه دولتی «اجرای برنامه «دیوار سبز» را در خیابان اندیشه یکی از رویدادهایی عنوان می کند که در این طرح تدارک دیده شده: «با مشارکت و کمک شهروندان و مدیران ساختمان ها و اهالی محله و مدیران مجتمع ها، دیوارهایی را در محله انتخاب و یکی از آنها را به دیوار سبز تبدیل می کنیم. در حال حاضر که فضاهای مسکونی کوچک

سارا عزیزی «راهبر تیم ترویجگری منطقه ۷ و مدیر اداری سرای محله عباس آباد»

دیوار سبز تداوم پیدا کند

شده و امکان ایجاد فضاهای سبز و آفتی وجود ندارد. می خواهیم دیوارهای شهر را به فضاهای سبز عمودی یا همان دیوار سبز تبدیل و این کار را تشویق کنیم. شهروندان هم در مجتمع های

ابتدای امسال در منطقه ۷ شروع شده و دیوار مدرسه شهید فهمیده هم پنجمین دیوار سبزی بود که در محله عباس آباد اجرا شد. دیوارهای دیگری هم هستند که طبق برنامه به دیوارهای سبز محله عباس آباد اضافه می شوند. پیش بینی کرده ایم که هفته های ۲ دیوار سبز در محله داشته باشیم.»

سید کمال ابطی مدیر سرای محله عباس آباد

سئوالات اصلی: کاهش و مدیریت پسماند حالا نوبت نصب گلدان ها و کاشت گل توسط شهروندان است. مجری برنامه با شور و شوق از زیبایی های این گلدان ها روی دیوار مدرسه می گوید و شهروندان را تشویق به نگهداری از آنها می کند. بعد از نصب گلدان ها، از طرف شهرداری کیسه هایی پارچه ای به کسانی

آموزش های شهروندی در حوزه «مدیریت و کاهش پسماند» در منطقه ۷ با محوریت محله عباس آباد، به عنوان پایلوت، با ۶ عضو فعال و داوطلب محلی از بهمن ۹۹ آغاز شد. در این میان، ترویجگران که از اعضای فعال و داوطلب محله بودند، بر اساس توانایی هایی که داشتند، انتخاب شدند و مقرر شد که در فعالیت های زیست محیطی در کنار مدیریت سرا باشند و یک تیم ترویجگری داشته باشیم. از نخستین اقدامات ترویجگران دیدار با شهروندان و ملاقات های حضوری با ساکنان محله عباس آباد بود. در ادامه، برای آشنایی و گفت و گو با مدیران ساختمان ها و بررسی مشکلات زندگی

در کل مناطق ۲۲ گانه تهران - در هر منطقه، یک محله - پویش «همسایه هم» به صورت پایلوت در قالب برنامه هایی متنوع و مشارکتی اجرا می شود. این پویش در حوزه های قوانین و حریم خصوصی، همسایگی و مشارکت و محیط زیست در حال انجام است. در محله عباس آباد هم که به عنوان محله پایلوت پویش مذکور انتخاب شده، بر مدیریت و کاهش پسماند و مشارکت شهروندان تأکید شده است. در حوزه محیط زیست و مدیریت و کاهش پسماند، گروه های هدف در محله شناسایی شده اند و در این زمینه ها فعالیت دارند. همچنین ترویج الگوهای مصرف، به شیوه های گوناگون، با توزیع کیسه های پارچه ای و آموزش هایی نظیر تفکیک پسماند، استفاده از

کمیمن همسایگی را پیش ببرند و ترویج کنند. شهرداری تأکید دارد حتماً از ظرفیت شهروندی استفاده و مشارکت اجتماعی جلب شود. نه اینکه دستورالعملی از شهرداری صادر شود و کارکنان ستادی شهرداری یا مناطق و نواحی پای کار بیایند و با دستورالعمل ها کار را پیش ببرند. مدیر سرای محله عباس آباد می گوید: «در این محله وظیفه و رسالت اصلی ای که شهرداری تهران به عهده ما گذاشته، کاهش و مدیریت پسماند و در کنار آن، اجرای طرح دیوار سبز و همچنین کاشت مشارکتی گل و گیاه است. ترویجگران با شروع این طرح به ساختمان ها مراجعه و افرادی را که اعلام همکاری و آمادگی کرده اند برای کمک به ما جذب می کنند. در حال حاضر، حدود ۴۰ نفر در همه برنامه ها به ما کمک می کنند و در هر محله ای فعالیتی انجام شود، بعد از گفت و گو با ترویجگران با اهالی باز هم جمعیت علاقه مند دیگری به جمع ما افزوده می شود. تاکنون ۳ رویداد اجرا شده و در همه رویدادها تلاش کرده ایم از خلاقیت، نظرها و پیشنهادهای شهروندان استفاده کنیم. در کنار

شد. همسایه هایی داشتیم که توجهی به نحوه اقدام کردیم. از آنجا که پسماند و کاهش آن ارتباط مستقیم با محیط زیست دارد، هر اندازه به محیط زیست اهمیت داده شود، قطعاً کیفیت زندگی هم ارتقا پیدا می کند. طی سال های اخیر پسماند فراموش شده بود و چندان در این زمینه فرهنگ سازی نمی شد. البته امروز با اقداماتی که از طریق شهرداری در حال انجام است، همچون طرح کاپ، وضعیت بهتر شده، اما هنوز هم شهروندانی داریم که آگاه نیستند یا مدیریت نکردن پسماندها چه آسیبی به محیط زیست می زنند. دغدغه ما هم از کوچهای که بر سر در آن قرار داشت، شروع

ظرفیت های جدید برای تحویل پسماند خشک، مشارکت اهالی با هدف توسعه فضاهای سبز محیطی و برگزاری جشنواره های محله ای با رویکرد توسعه ایده های محیط زیستی، مانند هوای پاک و زمین پاک و... در حال انجام است. شهرداری امیدوار است با برنامه های ترویجگری همسایگی در مسیر ارتقای فرهنگ آپارتمان نشینی بتوان اقدامی مثبت انجام داد. در زمینه تولید کمپوست هم ترویجگرانی که آموزش داده اند با همکاری معاونت خدمات شهری منطقه، فضای سبز و پسماند، بر اساس شناسایی های انجام شده، همین آموزش ها را دم در منازل به شهروندان ارائه و بسته های تشویقی به آنها می دهند تا در تفکیک پسماند و افزایش فضای سبز از این بسته ها استفاده

برج سازی بیشتر، فضای سبز کمتر «سید کمال ابطی» جزو نخستین کسانی بود که برای نصب گلدان پیشقدم شد. نظر او را درباره دیوار سبز می پرسم. جوابش این است: «غالب محله ها برنامه ای به نام دیوار سبز ندارند. کاش این طرح در همه محله ها اجرا شود.

چنین اجراهایی که با موسیقی و برنامه های شاد و آموزشی همراه است به خصوص برای آموزش به کودکان بسیار مؤثر است.» ابطی نقش شهرداری در ترویج فرهنگ مدیریت پسماند را پررنگ می داند: «شهرداری با تبلیغات و برگزاری برنامه هایی از این دست می تواند مؤثرتر عمل و اهمیت تفکیک زباله را به شهروندان یادآوری کند. در برخی از کشورها، با در نظر گرفتن جریمه برای ریختن کوچک ترین زباله، شهروندان را جریمه می کنند، اما به نظر من نیازی به جریمه نیست. شهرداری می تواند طرح های تشویقی در نظر بگیرد. حتی با یک شاخه گل یا مانند همین کاری که در رویداد دیوار سبز شاهد بودیم، با اهدای کیسه پارچه ای، می توان از شهروندانی که در زمینه تفکیک زباله فعالند، تشکر و آنها را به این کار تشویق کرد.» به گفته این شهروند، بهترین راه برای ارتقای فضای سبز این است که شهرداری بافت های فرسوده را از مالک خریداری و تبدیل به فضای سبز کند چون هرچه برج سازی و جمعیت بیشتر شود از فضای سبز کاسته می شود.

کنند و در تمام طول طرح در کنار شهرداری و ترویجگران باشند. با وجود اینکه طرح به تازگی در حال اجراست، ولی برنامه های ترویجگری همسایگی یا دیوار سبز که در منطقه ۷ در حال اجراست و حضور اهالی و مدیران ساختمان ها و مجتمع ها نشان دهنده میزان مشارکت دلگرم کننده آنها بوده است. با این توضیح باید گفت سرای محله عباس آباد رویداد کاهش و مدیریت پسماند فرامحله ای را اسفندماه برگزار کرد. بخش اول برنامه مشارکتی کاشت گل و گیاه ۱۲ اردیبهشت و بخش دیگر، اول خرداد اجرا و در حوزه «قوانین و حریم خصوصی» هم کلیپ هایی برای شهروندان آماده و در فضای مجازی منتشر شده است.

نگهداری از آنها و تهیه کود از زباله تر را هم آموزش دیدند. فرهنگ سازی فرایندی زمانبر است. نمی توانیم بگویم موضوعی را طوسی یک یا دو سال به صورت کامل فرهنگ سازی کردیم، اما زمینه های آن را می توانیم از همین امروز مهیا کنیم. حتی برای ۱۰ تا ۱۵ سال آینده باید برنامه ریزی کرد. اگر به عنوان مثال، اقدامی مانند دیوار سبز تداوم داشته باشد و گروه های محلی برای آن تشکیل شود قطعاً راهگشا خواهد بود. اما اگر در قالب یک طرح و فقط طی دو، سه ماهه اجرا شود، در مرحله طرح باقی می ماند و حتی به نسل آینده منتقل نمی شود.

پرویز تناولی ۱۰۴۸ قطعه دستبافته‌های ارزشمند روستایی به سازمان میراث فرهنگی اهدا کرد

پیشکش‌های استاد مهمان موزه فرش

مقصومه حق‌جو

◀ به تازگی استاد «پرویز تناولی»، هنرمند مجسمه‌ساز، هزار و ۴۰۸ قطعه فرش دستبافت عشائری و روستایی را به وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری اهدا کرد که از این تعداد، ۹ قطعه به‌صورت امانی در موزه فرش ایران، در قلب پایتخت، نگهداری می‌شود. با توجه به اینکه این مکان یکی از ارزشمندترین موزه‌ها در زمینه فرش محسوب می‌شود، هنردوستان و متخصصان این حوزه امیدوارند تعداد بیشتری از این آثار توسط پرویز تناولی به‌صورت دائمی به موزه اهدا شود تا به غنی‌تر شدن گنجینه موزه کمک شود. در همین زمینه پای صحبت‌های مدیر موزه فرش ایران و یکی از طراحان فرش درباره این اقدام و اطلاع بیشتر از جزئیات این دستبافته‌ها نشستیم. ▶

«پریسا بیضایی»، مدیر موزه فرش ایران، با ابراز خرسندی از وجود این دستبافته‌های نفیس در موزه می‌گوید: «دو سال قبل، طی هماهنگی استاد پرویز تناولی با وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری مقرر شد تا هزار و ۴۰۸ قطعه از دستبافته‌های عشائری توسط ایشان به موزه فرش ایران اهدا شود.» بیضایی می‌گوید که طبق گفته‌های استاد، بیشتر این آثار به فارس و موزه‌ای که به نام ایشان هست، سپرده می‌شود و تعدادی هم در موزه فرش ایران باقی می‌ماند. او توضیح می‌دهد: «به دلیل کمبود مکان مناسب برای نگهداری این گنجینه ارزشمند، وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری تصمیم گرفت در شیراز یک بنای قدیمی را تبدیل به موزه دستبافته‌های عشائری به نام استاد پرویز تناولی کند. بنابراین، ۱۹۸ قطعه فرش خرداد سال ۹۹ وارد موزه فرش ایران شد که به‌صورت امانی نگهداری و بهمن و اسفند همان سال چیدمان شد. این دستبافته‌ها دوم خرداد امسال به‌صورت مجازی رونمایی شدند.» مدیر موزه فرش ایران ادامه می‌دهد: «این دستبافته‌ها که حاصل ۶۰ سال جمع‌آوری آثار شاخص از سوی استاد تناولی بوده‌اند شامل انواع گلیم، نمکدان،

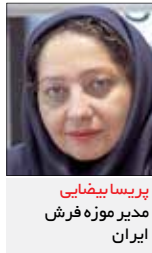

تاجچه، گیبه، نیم‌خورچین، چنته، جای قلیان، روکرسی، روسپی، مفرش، سفره ننان، جای تنباکو و... است. از آنجا که در موزه فرش جای برخی از این دستبافته‌ها، مانند نمکدان و مفرش، خالی است، امیدواریم افتخار این قطعه‌های بیشتری از این آثار نفیس را به ما بپسارند»

«میرمولا ثریا»، طراح فرش: بخشی از آثار موزه فرش از مهم‌ترین شاخه‌های فرشبافی ما هستند و آنچه امروز از این هنر می‌دانیم و هنر مدرن از آن به وجود آمده، در خود دارند

یافته‌ها نمایانگر قومیت‌های مختلف هستند

«میرمولا ثریا»، از طراحان فرش، درباره این دستبافته‌ها می‌گوید: «یکی از دلایلی که استاد قبلا عنوان کرده او را به جمع‌آوری این آثار ترغیب کرده، این بوده که به دلیل نبود سلیقه هنر مجسمه‌سازی در تاریخ کشور، به جست‌وجو و کشف هنرهای دیگر و نشانه‌هایی از هنر مجسمه و منابع الهام آن ترغیب شده است. یکی از شاخه‌هایی که استاد در کنار مجسمه‌سازی وقت بیشتری برای آن گذاشته بود، شاخه یافته‌ها در کشور بود که مهم‌ترین هنر تصویری و تجسمی کشور است و هنر فرشبافی یکی از شاخه‌های آن محسوب می‌شود.» این

پریسا بیضایی
مدیر موزه فرش
ایران

میرمولا ثریا
طراح فرش

در موزه فرش باقی بماند تا بتوانیم از آنها نگهداری درخور و شایسته‌ای انجام بدهیم»

نگاهی به تاریخچه موزه فرش

موزه در سال ۱۳۴۰ توسط «عبدالعزیز فرمانفرمائیان» طراحی و به‌عنوان گالری فرش ساخته شد، اما بی‌استفاده باقی ماند و تا سال ۱۳۵۵ متروکه بود. در این سال اقداماتی برای استفاده از آن به‌عنوان موزه فرش آغاز و سرانجام ۲۲ بهمن ۱۳۵۶ افتتاح شد. فرمانفرمائیان نمای بیرونی ساختمان را به شکل دار قالی طراحی کرد که با توجه به قرارگیری در ضلع شمالی پارک لاله به‌عنوان یک جاذبه گردشگری هم مطرح است. ساختمان موزه با ۳۴۰۰ مترمربع مساحت دارای دو تالار برای نمایش گلیم و قالی دستبافت ایرانی است. در طبقه همکف فرش‌های دائمی به نمایش گذاشته شده‌اند. از طبقه دوم برای نمایشگاه‌های موقتی و فصلی استفاده می‌شود. از قرن ۹ هجری تا دوره فعلی، فرش‌ها و قالی‌های بسیار نفیس از سراسر کشور در این مکان به نمایش گذاشته شده است و به همین دلیل یکی از منابع تحقیقی مناسب برای پژوهشگران و هنردوستان محسوب می‌شود. معمولاً حدود ۱۳۵ تخته از شاهکارهای قالی ایران، یافت‌شده در مراکز مهم قالیبافی، مانند کاشان، کرمان، اصفهان، تبریز، خراسان، کردستان و جز آنها، در تالار طبقه همکف برای نمایش گذاشته شده است. در این نمایشگاه تابلوفرش‌های نفیس تبریزی و فرش تبریز هم به نمایش در می‌آید. حتی می‌توان

نمونه‌هایی از قالیچه‌های تصویری شاهنامه باسنغری را هم دید که نشان‌دهنده گوشه‌هایی از ادبیات، اسطوره، مذهب و فرهنگ و هنر غنی کشور است. موزه دارای کتابخانه‌ای هم است که در آن ۳ هزار و ۵۰۰ جلد کتاب به زبان‌های فارسی، عربی، فرانسه، انگلیسی و آلمانی قرار دارد. پژوهش در سوابق، تحولات و کیفیت تاریخی هنر و صنعت فرش، به‌خصوص در کشور، گردآوری و خریداری نمونه انواع قالی‌های دستبافت ایرانی و برگزاری نمایشگاه‌های موقت فرش ایران و سایر نقاط جهان، از دیگر فعالیت‌های این موزه است.

گفت‌وگو با شاهنامه‌خوان خیابان نظام‌آباد که در خانه‌اش فردوسی‌سرا تأسیس کرده است

پرواز در آسمان شاهنامه

شقایق عرفی‌نژاد

قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم گرم

از نفس‌ها، دودها، دم‌ها
از سماور، از چراغ، از کبه آتش
و فرزون ترزان دگرها، مثل نقطه مرکز جنجال
از دم نقال
قهوه‌خانه گرم و روشن، مردنقال آتشین پیغام
راستی کاتون گرمی‌بود»

این تصویری است از شاهنامه‌خوانی در یک قهوه‌خانه

در شاعر «مهدی اخوان ثالث». حالا دیگر این تصویر تنها تخیلی است در ذهن یک شاعر. اما سال‌های گذشته، حدود ۷۰ سال پیش، همچنان می‌شد این شاهنامه‌خوانی را برای مردان جمع‌شده در قهوه‌خانه دید. حالا نقالان و شاهنامه‌خوان‌ها در خانه‌هایشان نشسته‌اند. اما کسانی هستند که هنوز با شاهنامه زندگی می‌کنند و تمام زندگی‌شان را با آن سپری کرده‌اند. دکتر «امیر صادقی» یکی از آنهاست. او آنقدر شیفته شاهنامه و شاهنامه‌خوانی است که طبقه پایین خانه‌اش را در نظام‌آباد به «فردوسی‌سرای» تبدیل کرده و آنجا به آنان که به کتاب این حماسه‌سرای یکتا علاقه دارند درس می‌دهد و برایشان شاهنامه می‌خواند. وقتی از فردوسی حرف می‌زند کلامش سرشار از احترام است و آنجا که از حمایت از او صحبت می‌شود، لحنش شاکمی است و ناامید. او شاهنامه‌خوانی را از دهه ۵۰ شروع کرده و در ایمن گفت‌وگو از آن شاهنامه و ساخت محلی برای پژوهش درباره این اثر عظیم و خوانشش می‌گوید.

از آشناییتان با شاهنامه بگویید.

مصادر من لر بختیاری بود و قالی می‌بافت. او با شاگردانش پای‌دار قالی می‌نستت و شاهنامه می‌خواند. بنابراین، من هم به این کتاب علاقه پیدا کردم. من از ۷سالگی کار کرده‌ام و زمانی که شباها از محل کار در میدان خراسان به خانه‌مان در شوش می‌رفتم، از جلو قهوه‌خانه‌ها رد می‌شدم و می‌دیدم مرشد‌ها و نقال‌ها شاهنامه می‌خوانند. شعرها را گوش می‌کردم و آن را کنار آنچه از مادرم شنیده بودم، می‌گذاشتم. این علاقه روزبه‌روز در من بیشتر می‌شد و وقتی مادرم در سال ۵۳ از دنیا رفت، به احترام او شاهنامه‌خوانی را ادامه دادم و امروز با آن عجین شده‌ام.

کجا شروع به شاهنامه‌خوانی کردید؟

در انجمن‌های ادبی شروع کردم و بعد در دانشگاه‌ها و مدارس ادامه دادم. زمانی هم که دکترین‌ها را گرفتم، شاهنامه را به آمریکا، اروپا، هند، تاجیکستان و گرجستان بردم و در دانشگاه‌های مطرح دنیا با شمایل حکیم فردوسی درباره آن صحبت کرده‌ام و از فرهنگ و آداب ایران گفتم‌ام.

واکنش مخاطبان در این کشورها چطور است؟ وقتی با شاهنامه مواجه می‌شوند، چه برخوردی دارند؟

بسیار خوب. مردم کشورهایی که به آنها سفر کرده‌ام به فرهنگ و هنر احترام می‌گذارند. تا به حال در هر دانشگاهی صحبت کرده‌ام، حرف اول و آخر را فردوسی زده است.

شاهنامه برای شما چه دستاوردی به همراه آورده است؟

زندگی، هستی و باورهای قوی. این کتاب دایره لغات شما را تا کره ماه بالا می‌برد. آنقدر شما را بزرگ می‌کند که دیگر حتی مرگ هم برایتان مهم نیست و با آن به شیرینی کنار می‌آید. کسی که شاهنامه می‌خواند، تکلیفش با طبیعت و تمام کائنات روشن می‌شود. با ۶۵ هزار بیت شاهنامه بدون پل پرواز می‌کنید و در آسمان‌ها سیر می‌کنید.

با از دست رفتن قهوه‌خانه‌ها، به‌عنوان محلی برای نقالی و شاهنامه‌خوانی، چطور مخاطب را پیدا و با او ارتباط برقرار می‌کنید؟

زمانی که شروع به شاهنامه‌خوانی کردم، همچنان در قهوه‌خانه‌ها نقالی می‌شد و بزرگ‌ترین اثر ادبی، فرهنگی و سیاسی این کشور در قهوه‌خانه‌ها خوانده می‌شد. بنابراین، باید از قهوه‌خانه‌داران، نقالان و نقاشان قهوه‌خانه‌ای قدرانی کرد که این اثر را تا زمان ما زنده نگه داشته‌اند. بعد از انقلاب دیگر این کار منسوخ شد تا اینکه کم‌کم شاهنامه‌خوان‌ها کارشان را

مخاطباتان در فضای مجازی چه گروه‌هایی هستند؟

از تمام سنین و در تمام سطوح‌ها شرکت‌کننده داریم. هم استاد دانشگاه داریم و هم کسانی که شاید دیپلم هم ندارند. استقبال آنقدر زیاد است که به خودم می‌بالم. من تمام جوانی و هستی‌ام را برای این کار گذاشتم و فقط فردوسی در اول شاهنامه می‌گوید تو این را دروغ و فسانه مدان. با این حال، حتی اگر هم قصه است، من دست این پیرمرد را می‌بوسم که ۲۵ سال از عمرش را برای ما قصه گفته است. با شاهنامه می‌توانیم چراغ خرد و دانش را در دست بگیریم و به دوردست مه‌آلود تاریخ ایران سفر کنیم. من تعجب می‌کنم که قهرمان‌هایی مثل سوپرمن و جومونگ برایمان باورپذیرند، اما وقتی صحبت از شاهنامه می‌شود، آن را داستان و دروغ می‌دانیم.

از ارتباطتان با اهالی محل بگویید. بین آنها شناخته‌شده هستید؟

بیشتر اهالی محل فردوسی‌سرا را می‌شناسند و با من آشنا هستند. امیدوارم شهرداری هم کمک بیشتری به ما بکند. من فردوسی‌سرا را در محله خودم ساختم و فکر می‌کنم مرکز خوبی است که باید مورد توجه قرار گیرد. فکر نمی‌کنم در تهران کسی با بودجه شخصی چنین مرکزی درست کرده باشد. وقتی کسی از جوانی و مال و سرمایه‌اش می‌گذارد تا فرهنگ کشورش را ارتقا دهد، به نظرم ارزش توجه و حمایت را دارد.

امیر صادقی

از تأسیس فردوسی‌سرا بگویید. چه زمانی و چطور این کار را کردید؟

۷۰ فردوسی‌سرا را تأسیس کردم. چندین بار به ارگان‌های مختلف از جمله شهرداری درخواست نوشتم که زمینی در اختیار من بگذارند تا بتوانم این مرکز را پایه‌ریزی کنم و به وسیله آن مردم را با شاهنامه آشنا کنم. ولی این اتفاق نیفتاد. هر بار یا مسئولان عوض می‌شدند یا اصلاً به حرفم توجه نمی‌کردند. به همین دلیل، طبق گفته فردوسی که دوصد گفته چون نیم کردار نیست، تصمیم گرفتم خودم‌کاری انجام دهم. به این ترتیب، زیرزمین خانه خودم را در نظام‌آباد آماده کردم تا بتوانم این مرکز را راه بیندازم. در این راه، به نهادهای مختلف از جمله شهرداری جریمه هم دادم. با این حال کار را ادامه دادم و به علاقه‌مندان هم رایگان درس دادم. تا قبل از کرونا هم هر روز ۲ یا ۳ جلسه کلاس داشتیم. صد نفر آدم در این کلاس‌ها می‌نشستند و درس می‌خواندند. حتی چپه‌های کار را هم جمع می‌کردم و با هم شاهنامه می‌خواندیم و وساز می‌زدیم و غذا می‌خوردیم. یادگاری‌هایشان هم هنوز روی دیوارهای مؤسسه هست.

الان با وجود کرونا کلاس‌ها و جلسه‌ها چطور برگزار می‌شود؟

این روزها از طریق فضای مجازی کلاس‌هایمان را هر روز برگزار می‌کنیم و از تمام دنیا هم شرکت‌کننده داریم.

دیروز بوستان

امروز بوستان

به دنبال اجرای طرح جمع آوری معنادر از بوستان شوش و حصار کشی آن، پای صحبت‌های موافقان و مخالفان طرح نشستیم

بوستان شوش

تفسیر چهره‌داده

فاطمه عسگری نیا

بوستان شوش حصارکشی شد و معنادر مهاجرت کردند. خبر کوتاه است، اما حاشیه‌هایش نه؛ از اعتراض فعالان حوزه آسیب‌های اجتماعی گرفته تا دفاع دولتی‌ها از این تصمیم. سال‌های سال است که پاکسازی بوستان‌ها و کوچ‌پسکوجه‌های هرندی از وجود معنادر بی‌خانمان هر چند وقت یکبار تیتیر داغ رسانه‌ها می‌شود. تجربه ثابت کرده است نتایج اجرای چنین طرح‌هایی تا به امروز موقتی و ناپایدارند و در سایه ناهماهنگی برخی سازمان‌های دولتی در نهایت منتج به نتیجه مطلوب نمی‌شوند. تا محله و بوستان می‌خواهد جان بگیرد، معنادران برمی‌گردند؛ خمیده‌تر از همیشه و حریص‌تر از قبل نسبت به مصرف مواد مخدر. به بهانه حصارکشی بوستان شوش، پای حرف‌های کارشناسانی نشستیم که هر کدام به نوبه خود منتقد و حامی اجرای این طرح هستند.

صبح که می‌شد سرو کله‌شان پیدا می‌شد، جمعی از میانه در اهنی مرکز کاهش آسیب زنان، خمار و خموده بیرون می‌آمدند، جمعی هم از گرمخانه آقایان. انگار آزاد شده بودند. دوست دارند زیر سقف خانهای آرام، مثل همه مردم، زندگی کنند، اما نه سقف گرمخانه برای آنها خانه می‌شود، نه سقف کمپ‌های اجباری! این جمله‌ها را زنی مجاله از اعتیاد در گوشه‌ای از بوستان به ما می‌گوید. حدود ۴۳ سال از عمرش می‌گذرد، اما چین و چروک‌های صورت و دهان خالی از دندان‌اش از او بیرون زنی ساخته که کل زندگی‌اش ظاهراً خلاصه می‌شود در کوله‌ای سیاه، که دیگر زیر نور آفتاب تاب نیارود و رنگش به قهوه‌ای می‌زند:

می‌رویم، اما هراسان

دیگر این روزها از دورهمی‌های دوستانه این زن با دوستانش در پارک شوش خبری نیست. به جای آنها گاهی تک و توک بچه‌های قد و نیم‌قد محله به بوستان می‌آیند، هرچند هنوز کسی جرأت نمی‌کند کودکش را به تنهایی راهی این بوستان کند. خانواده‌ها هم رقت چندان برای آمدن به بوستان ندارند. «علی صابری» یکی از اهالی همسایه این بوستان است: «طرح جمع‌آوری معنادران از بوستان شوش بارها و بارها اجرا شده است، اما همین که مردم آمده‌اند دلخوش به بوستان باشند، سرو کله همه‌شان پیدا شده، انگار چند خیابان آن‌طرف‌تر پیاده شده‌اند و دوباره به بوستان برگشته‌اند. به خاطر همین است که کسی به بوستان دل نمی‌بندد. همسایه‌اش با خنده‌ای دل‌داری‌اش می‌دهد و می‌گوید: «انگار با حصارهایی که کشیده‌اند این بار با دفعات قبل فرق می‌کند، اگر یک نگهبان در پارک مستقر شود، محال است این پارک به شکل سابقش برگردد.»

مشکل هرندی

باید ریشه‌ای حل شود

بحث داغ می‌شود، یکی مخالف است، دیگری موافق. «حسین» جوان ۳۵ساله‌ای است. اومی‌گوید: «از وقتی چشم باز کردم، پارک شوش به همین شکل بوده و هست؛ پر از زن و مردهایی که انگار آخر خط زندگی‌شان یکی از اهالی همسایه این بوستان است: «طرح جمع‌آوری معنادران از بوستان شوش بارها و بارها اجرا شده است، ساختمان مرکز آسیب ختم می‌شود، اینها هم آمدند، جزئی از این جامعه‌اند که از بدشانسی به این روزگار افتاده‌اند. اگر می‌بینید بعد از مدتی که در کمپ‌های اجباری می‌مانند، همه دوباره برمی‌گردند، علتش بیکاری، بی‌خانمانی و نپذیرفتنشان از سوی جامعه است. مشکل هرندی باید ریشه‌های حل شود نه با مسکن‌های موقت.»

اینجا متعلق به همه مردم است

درست است ارائه خدمات به معنادران متجاهر و زنان بی‌پناه شهر یکی از ضرورت‌های اجتماعی شهر است اما فراهم کردن امکان بهره‌مندی از زیرساخت‌های شهری برای شهروندان و تلاش برای ارتقای کیفیت زندگی در شهر نیز هدفی است که شهرداری دنبال می‌کند. در مسیر تحقق همین اهداف است که طرح حصارکشی بوستان شوش از سوی شهرداری اجرا

شده است. البته ناگفته نماند که شهرداری به تنهایی سهمی در تصویب و اجرای این طرح ندارد، بلکه این طرح، به گفته رئیس اداره آسیب‌های اجتماعی شهرداری منطقه ۱۲، حاصل ماه‌ها هماهنگی و استعلام‌های مختلف است؛ از بهزیستی و نیروی انتظامی گرفته تا شهرداری. «محمد جلالی» می‌گوید: «بوستان شوش یکی از بوستان‌های منطقه ۱۲ است که برای

بهره‌مندی شهروندان ساکن در این منطقه احداث شد. متأسفانه این بوستان در سال‌های گذشته به پاتوق معتادان تبدیل شد. حضور این افراد در کنار استعمال مواد مخدر باعث شد تا کم‌کم پای مردم محله و بچه‌های هرندی از این پارک بریده شود. بچه‌ها در کوچ‌پسکوجه‌ها مشغول بازی‌اند و معنادران در سایه‌سار درختان این بوستان زندگی می‌کنند.»

این بوستان در سال‌های گذشته به پاتوق معتادان و تبدیل و حضور این افراد در کنار استعمال مواد مخدر باعث شد تا کم‌کم پای مردم محله و بچه‌های هرندی از این پارک بریده شود

حصار کشی بوستان به معنای تعطیلی مرکز جامع کاهش آسیب نیست

گلایه‌های اهالی، شهروندان و کاسبان به شهرداری برای ساماندهی بوستان شوش و رفع آسیب‌های این بوستان به حدی بود که مسئولان را وارد عمل کرد: «مرکز کاهش آسیب زنان در انتهای این بوستان شکل گرفت تا با ارائه خدمات به زنان آسیب‌دیده از تشدید این آسیب‌ها در جامعه جلوگیری کنیم. هنوز هم بر ادامه فعالیت این مرکز که زیر مجموعه اداره آسیب‌های شهرداری منطقه است تأکید داریم و اجازه نمی‌دهیم موجبات تعطیلی آن فراهم شود. اما ادامه فعالیت این مرکز به معنای رهایی معنادران در بوستان و پرسه زدن آنها در این محدوده نیست. بوستان امروز آماده پذیرای از کودکانی است که بی‌دغدغه به کودکی خود در این بوستان بپردازند و زودی شاهد برگزاری مسابقات ورزشی و فرهنگی در آن خواهیم بود.» او از فعالان حوزه کاهش آسیب‌ها می‌خواهد به جای خرده گرفتن به این طرح از هنر خود استفاده کنند و به فکر ماندگار کردن زنان بی‌سرپناه در این مرکز باشند.

رئیس اداره آسیب‌های اجتماعی شهرداری منطقه ۱۲ با اشاره به برنامه‌های کلاس‌شهرداری در مسیر ارتقای کیفیت زندگی در هرندی می‌گوید: «چندی پیش، شاهد راه‌اندازی کمپ ترک اعتیاد «خانه محبت» به دست خیران در محله بودیم. این کمپ پذیرای تمام افرادی است که به خواست خود خواهان رهایی از اعتیاد هستند.»

شناسایی خانه‌های پلاک قرمز مأموریت دوم شهرداری در قالب طرح‌های جدید است: «در این طرح از شهرداران کوچه استفاده کردیم، چراکه هیچ‌کس مانند مردم از وضعیت خانه‌های همسایه خود خیر ندارد. در هر کوچه با انتخاب شهرداران کوچه علاوه بر شناسایی مسائل و مشکلات شهری پیش روی اهالی، آسیب‌های اجتماعی و خانه‌های پلاک قرمز هر کوچه را نیز شناسایی می‌کنیم.»

علاوه بر همه اینها، با توجه به فعالیت گسترده تشکلهای مردم‌نهاد در هرندی و با هدف توزیع عادلانه حمایت‌های خانوارها، قرار است با تعریف سامانه مسات، تمامی این افراد شناسایی، ساماندهی و نحوه دریافت کمک‌ها از مراکز خیریه برای آنها مستند شود.

حصارکشی باعث شده تا معنادران بی‌خانمان، از ترس گرفتاری، دیگر پا به بوستان نگذارند. در عوض در پاتوق‌های غیرمجاز دیگر منطقه پناه بگیرند؛ وضعیتی که برای دختران و زنان آسیب‌دیده همراه با خطرات فراوان است

مدیر مرکز جامع کاهش آسیب بانوان شوش: هرندی یک شبیه بهشت نمی‌شود

«سپیده علیزاده» مدیر مرکز جامع کاهش آسیب بانوان شوش با اشاره به پیشینه معضلات و آسیب‌های اجتماعی هرندی در دهه‌های اخیر معتقد است هرندی یک‌شبیه هرندی نشده است که بخواهیم با طرح‌ها و تصمیمات یک‌شبیه به مبارزه با آن بایستیم. پیامدهای خطرناک فرساری دادن معنادران از بوستان شوش دامنگیر جامعه و اهالی هرندی می‌شود. او از دو سال گذشته می‌گوید، از روزهایی که هیچ معنای حاضر نبود پا به مرکز او بگذارد: «جلب اعتماد معنادران برای اجرای طرح‌های کاهش آسیب در منطقه، حدود ۲ سال زمان برد. زنان معتاد با حضور در این مرکز از خدمات بهداشتی، درمانی و مشاوره‌ای بهره‌مند می‌شدند. این آموزش‌ها ضمن پیشگیری از بیماری‌های خطرناک و مقاربتی مانند ایدز، از تولد بچه‌های پاتوقی هم در منطقه جلوگیری می‌کرد. حالا این زنان و دختران بی‌هیچ نظارتی در شهر پراکنده‌اند. این رنگ خطر را کسی نمی‌شنود؟»

می‌گوید: «غلب زنان و دخترانی که در طول دو سال گذشته هر شب مهمان مرکز او بوده‌اند شهرستانی و مهاجرند، بخشی هم تهرانی.»

همین چند روز پیش بود که کودکی مادرش را در

این مرکز به آغوش کشید. کمی پیشتر در یکی از همین خانه‌های غیرمجاز پاتوقی، بنا بوده او را در قبال ۲۰ هزار تومان بفروشند: «اینجا تنها نقطه امن رهاشدگان اجتماعی است. زنان و دخترانی که مسریش رو و پشت سرشان تیره است، اما اگر رها شوند تا قهقرای جهنمشان پیش می‌روند. فعالیت این مرکز و حمایت از زنان و دختران بی‌سرپناه باعث شده بود تا دست صاحبان خانه‌های قهر خانمی از این گروه کوتاه شود، اما از وقتی دوربوستان حصارکشیدند و آنها در محله رها شدند، اقلیانش به همین خانه‌ها پناه می‌برند.» در مرکز سپیده، همان کاهش آسیب نور می‌شود. امروز ۳۰ زن بهبودیافته‌ای زندگی می‌کنند که از دام اعتیاد و آسیب‌ها خلاص شده‌اند، اما از نگاه پر خشم خانواده نه، به خاطر همین، نمی‌در قالب کادر این مؤسسه فعالیت می‌کنند، نمی‌دیگر

در کارگاه‌های اشتغالزایی آن مشغولند.

چندی پیش، از سوی پلیس، موضوع انتقال مراکز دی‌آی‌سی به خارج از شهر مطرح بود؛ موضوعی که سپیده علیزاده با آن مخالفت می‌کند و می‌گوید: «این افراد اغلب به زباله‌گردی در شهر مشغولند. چطور می‌شود از آنها انتظار داشت هر روز برای کار به شهر بیایند و برای دریافت یک سرنگ و خدمات بهداشتی و حمایتی دیگر به حاشیه شهر بروند. شاید عده‌ای بگویند بود و نبود این خدمات فرقی ندارد، اما متأسفانه باید بگوییم اگر برای خدمات نباشند، معنادران از سرنگ مشترک استفاده می‌کنند و زنان بی‌هیچ مراقبتی وارد رابطه می‌شوند و نتیجه می‌شود شیوع بیماری‌هایی که سلامت همه جامعه را به خطر می‌اندازد.»

او معتقد است برخورد قهری با معنادران متجاهر راه به جایی نمی‌برد، چراکه این افراد هم جزئی از جامعه هستند و باید حقوق انسانی‌شان به رسمیت شناخته شود و با همدلی اجتماعی است که می‌توان از تعدادشان در جامعه بکاهیم.

«کمیته موتورسوار خوب» در منطقه ۷ به کجا رسید؟

ایمن بران جایزه بگیر

شقایق عرفی نژاد

آنها همه جا هستند. در خیابان طوری می‌رانند و می‌تازند که گویی هیچ قانونی شامل حالشان نمی‌شود و هیچ خطری هم نه آنها را تهدید می‌کنند و نه دیگران را. در پیاده‌رو همچنان عرصه را به دست می‌گیرند که عابر پیاده جز به گوشه‌های کنار دیواری راهی نمی‌برد. اعتراضی هم اگر باشد، به نتیجه نمی‌رسد. موتورسواران حتی به خودشان هم فکر نمی‌کنند، اقتدر بی‌سروا می‌رانند که تضمینی برای سلامت رسیدنشان نیست. حالا مدتی است شهرداری و پلیس تهران کمیته «موتورسوار خوب» را راه‌اندازی کرده تا شاید راهی باشد برای آموزش موتورسواران و تشویق آنها به رعایت مقرراتی که برای سلامت و رانندگی ایمن می‌همند.

اگر از اواخر اردیبهشت در میدان سپاه تردد کرده‌اید، حتماً پلیس راهور را دیده‌اید که کناری ایستاده و موتورسواران را کنترل می‌کند و چنانچه تخلفی دارند، گوشزد می‌کند. در کنار پلیس نیروهای اداره آموزش‌های شهرداری هم بودند که به‌عنوان متولی طرح حضور داشتند. در این طرح، موتورسواران متخلف جریمه نمی‌شدند. به آنها روپوش پلیس همیار داده می‌شد و چند دقیقه‌ای در همان محل برای تذکر به موتورسواران متخلف و آگاهی‌رسانی به پلیس کمک می‌کردند. «کرم ناصری‌فر»، مدیر اداره آموزش‌های شهرداری منطقه ۷، می‌گوید: «این طرح از سوی شهرداری تهران در تمام مناطق اجرا می‌شود و هر منطقه بنا بر جمعیت و تردد موتورسیکلت در آن، طرح را برنامه‌ریزی می‌کند و پیش می‌برد. ما هم در ضلع شرقی میدان سپاه میز خدمت قرار دادیم و به یاری پلیس راهور منطقه، به موتورسواران متخلف تذکر می‌دهیم. آموزش‌های موتورسوارانی که کلاه ایمنی نداشتند، بدون پلاک بودند یا پلاک مخدوش داشتند، در ساعاتی که ما همراه پلیس راهور در میدان سپاه بودیم، جریمه نمی‌شدند. آنها در کسوت همیار پلیس چند دقیقه در متوقف کردن رانندگان خاطی موتور با پلیس همکار می‌شدند و بعد هم بسته‌هایی شامل آموزش‌های مختلف برای موتورسوارانی ایمن دریافت می‌کردند. بیشتر هم موتورسوارانی را نگه داشتیم که خانواده‌شان ترک موتور نشسته بودند یا تعداد سرنشینان موتور زیاد بود یا کلاه ایمنی و ماسک نداشتند. ما به آنها ماسک هدیه می‌دادیم و تشویقشان می‌کردیم تا قوانین را رعایت کنند و سفر ایمنی داشته باشند.»

تشویق موتورسواران خوب

البته موتورسوارانی هم که قوانین را رعایت کرده بودند و به‌عنوان موتورسوار خوب شناخته می‌شدند، تشویق می‌شدند و از آنها تشکر می‌شد. به آنها هم ماسک اهدا می‌شد، به همراه کیسه‌های پارچه‌ای که حاوی آموزش‌های شهرداری بودند و با آنها عکس گرفته می‌شد. در ضمن پلیس نشان موتورسوار خوب را هم به موتورسواران نصب می‌کرد.

این البته نخستین مانور در طرح موتورسوار خوب نیست که در منطقه ۷ اجرا شده است. پیش از این هم در اسفندماه سال گذشته این مانور اجرا شده است: «در این مانور به دلیل اینکه در روزهای پیش از عید برگزار می‌شد و بیشتر موتورسواران متخلف هم کسانی

شهروندان چه می‌گویند؟

امیر مزی، کارمند:

طرح ادامه‌دار باشد

به نظر من چنین طرح‌هایی می‌تواند بسیار مؤثر باشد به شرط اینکه تداوم داشته باشند. طرح‌های زیادی اجرا شده‌اند که نیمه‌کاره رها شده‌اند و به همین دلیل نتیجه‌ای در پی نداشته‌اند. معتقدم این طرح هم باید ادامه‌دار باشد. ضمن اینکه به شکل جدی‌تری دنبال شود.

مینا جنتی، کارمند:

تخلفات

موتورسواران به

دیگران هم آسیب می‌رساند

آسیب بخشی از تخلفات موتورسواران را شامل عبور از خط ویژه، استفاده نکردن از کلاه ایمنی و توجه نکردن به جلو عنوان می‌کند: «ضمن اینکه بیشتر خانم‌هایی که ترک موتورسوار می‌شوند، چادر به سر دارند. این چادر در موارد بسیاری لای چرخ موتورگیر می‌کند و موتور واژگون می‌شود. کوچک‌ترین واژگونی موتور هم آسیب‌های زیادی به دنبال دارد که بیشترش هم متوجه سرنشین می‌شود. این کمیته همراه شهرداری راه افتاده است تا موتورسواران را ترغیب کنیم احتیاط بیشتری در رانندگی به خرج دهند.»

او بیشترین تخلفات در منطقه را عبور از خط ویژه می‌داند: «همیشه به موتورسواران هشدار داده‌ایم که از کنار وسایل نقلیه سنگین نباید عبور کنند. با این حال، خط ویژه اتوبوس در منطقه را می‌بینید که با وجود زنده‌های جداکننده، روزانه صدها موتورسوار در آن تردد می‌کنند.»

تخلف بعدی که او از آن به‌عنوان بیشترین تخلفات منطقه یاد می‌کند استفاده نکردن از کلاه ایمنی است. در صورتی که استفاده از آن جلو بسیاری از آسیب‌های جدی به موتورسواران را می‌گیرد. از طرف دیگر، نقص ایمنی موتور هم از بیشترین تخلفات است که در منطقه صورت می‌گیرد. بسیاری از موتورسواران با موتورهایی رقت‌آورد می‌کنند که چراغ‌های سوخته است یا چراغ‌هایش دچار مشکل است یا ترمز سالم ندارد. اینها مواردی است که در کمیته موتورسوار خوب به موتورسواران آموزش داده می‌شود. پاکزاد می‌گوید بسیاری از موتورسواران مدارک ضروری را همراه ندارند یا وسیله‌شان را بیمه نکرده‌اند. در صورتی که بیشتر آنها از طریق همین وسیله امرار معاش می‌کنند و وضعیت مالی‌شان طوری نیست که بتوانند به‌راحتی خسارت‌ها را جبران کنند.

محورهای پر تردد موتورسیکلت‌ها

او می‌گوید در منطقه ۷ میدان سپاه، خیابان بهشتی، خیابان مطهری و خیابان شهروندی بیشترین مسیرهای هستند که موتورسواران در آن رفت‌وآمد دارند. پاکزاد می‌گوید طرح‌های تشویق‌کننده بیشتر در قانونمادر کردن رانندگان موتور و رانندگی ایمن و غیرمترجم آنها تأثیر دارند تا جریمه و توقیف موتور: «به همین دلیل در راهنمایی و رانندگی دیگر توقیف موتورسیکلت اجرا نمی‌شود. موتورسوار متخلف را متوقف می‌کنیم و اجازه داریم به مدت یک دقیقه تا ۱۲ ساعت آنها را به‌عنوان همیار در کنارمان داشته باشیم. این کار که به‌عنوان موتوریار پلیس شناخته می‌شود، بسیار مؤثر بوده است.»

اجرای طرح ارتقای بهداشت و آموزش‌های شهروندی به اهالی محله هفت‌چنار

حال خوب، همسایه خوب

بهاره خسروی

در این روزها که راه قطع زنجیره انتقال بیماری «کووید-۱۹» خانه‌نشینی و رعایت فاصله اجتماعی است، فرصتی فراهم شده تا در کنار اعضای خانواده بر یادگیری و آموزش‌های شهروندی که از سوی برخی نهادهای مرتبط در قالب دوره‌هایی متنوع ارائه می‌شود، بیش از پیش متمرکز شویم. دوره‌هایی که علاوه بر آموزش و غنی‌سازی اوقات خانه‌نشینی می‌تواند باعث انتقال مفاهیم و نکاتی ارزشمند، مانند ایجاد حس تعلق خاطر محلی میان اهالی، حفظ نظافت شهری و منابع محیط‌زیست باشد. ماجراهایی مثل تماس کودک اسفراینی با اورژانس برای نجات جان مادرش هم یکی از مواردی است که می‌توان از دستاوردهای گران‌بهای این قبیل آموزش‌های همگانی برشمرد.

با همین انگیزه، مدیریت و شورویاری محله هفت‌چنار، با همکاری دفتر توسعه محلی ناحیه یک، در این روزهای کرونایی آموزش‌های چهره‌به‌چهره شهروندی را با رعایت پروتکل‌های بهداشتی برگزار می‌کند. این آموزش‌ها در قالب طرح ارتقای بهداشت محله هفت‌چنار، به‌صورت آزمایشی، در در حین راه رفتن در پیاده‌رو، موتورسیکلت با سرعت از کنار عبور کرده است و نزدیک بوده با آن تصادف کنیم. امیدوارم این رفتارهای بد موتورسیکلت‌رانان هم در این طرح در نظر گرفته شود و درباره آنها هم آموزش داده شود.

علی سالمان بیگی، موتورسوار:

برای رفتار خوب موتورسوار پاداش دهند

این که به جای طرح‌هایی تنبیهی و جریمه، طرح‌هایی پیاده شود که برای رفتار خوب موتورسوار به او پاداش دهند و اگر هم تخلفی می‌کند به جای جریمه به او آموزش دهند، به نظر من خیلی مؤثرتر است. پیش از این بابت هر تخلف موتور یا توقیف می‌کردند و موتورسوار علاوه بر پرداخت جریمه باید کلسی دوندگی می‌کرد تا موتورش را آزاد کند. اما این طرح‌ها به او آموزش می‌دهند که رعایت قوانین و استفاده از کلاه ایمنی برای سلامتی او مهم است و باید آن را رعایت کنند.

به دومین بهار کرونایی رسیدیم و بیشتر شهروندان در خانه‌نشینی اجباری به سر می‌برند. سرگرم شدن با برنامه‌های مجازی، به‌ویژه برای گروه سنی کودکان، کار چندان ساده‌ای نیست. بسیاری از خانواده‌ها به دنبال راهی برای استفاده حداکثری از این مجال برای اهل خانه هستند تا کمی از روتین و سستی حاصل از این انزوا اجباری که با هوای بهار هم عجین شده کاسته شود. بدون شک اجرای برنامه‌های متنوع آموزش شهروندی با ابتکار مدیریت محله و شورایی محله هفت‌چنار به تسهیل مشکلات برآمده از خانه‌نشینی کمک فراوانی می‌کند.

«سیده منصوره میرزایی توکلی»، مدیر محله هفت‌چنار، با اشاره به این نکته می‌گوید: «با توجه به شرایط کرونا و نیمه‌تعطیل شدن فعالیت‌های سرای محله‌ها و مدارس، آموزش‌های شهروندی در فضای مجازی جایگزین برنامه‌های متداول سابق شد. شیوع کرونا ضربه‌ای بود تا درباره برنامه‌های آموزشی با مطالعه و فکر بیشتر برنامه‌ریزی و سعی کنیم مباحث آموزشی به نحوی باشد که همه اعضای خانواده بتوانند از آن بهره‌مند شوند. اما بعد از مدتی خانه‌نشینی، بر اساس بازخوردهایی که از اهالی داشتیم به این نتیجه رسیدیم که برای ایجاد انگیزه و رغبت میان اهالی و همچنین فراهم کردن فضای شاد و باشاط میان خانواده‌ها، برنامه‌های آموزش شهروندی و آگاه‌سازی آنها به‌صورت چهره‌به‌چهره با رعایت پروتکل‌های بهداشتی باشد. در واقع، با این کار قدمی هر چند ناچیز برای مهیا کردن فرصت برابر آموزش‌های شهروندی برداشته شده است. از طرفی، این آموزش‌ها می‌توانند به گونه‌ای تأثیرگذار باشند که باعث مسئولیت‌پذیری کودکان در برابر اتفاقات و حوادث شوند. به عبارت دیگر، وقتی پدر و مادر در محل کارشان هستند، با اتکا و اعتماد به این آموزش‌ها، از اینکه بچه‌ها در خانه به کاری بی‌خطر و آموزشی مشغول هستند، خیالشان جمع خواهد بود. در واقع، بچه‌ها و در مجموع همه اهالی و کسانی که در این کارگاهها شرکت می‌کنند با مهارت‌هایی فردی و اجتماعی آشنا می‌شوند که در متن زندگی کمک‌رسانشان خواهد بود.»

آموزش فرهنگ آپارتمان‌نشینی

یکی از مهم‌ترین نیازهای زندگی شهروندی، آشنایی با فرهنگ آپارتمان‌نشینی و رفتار مناسب با همسایه است. آموزشی با این محتوا یکی دیگر از برنامه‌های حضوری چهره‌به‌چهره آموزش شهروندی برای اهالی کوچه‌های پورسان و گرشاسبی است. «خانیه میرزایی»، مسئول آموزش‌های شهروندی سرای محله هفت‌چنار در این‌باره می‌گوید: «ریشه بسیاری از اختلافات و مشکلات بین همسایگان یک آپارتمان به اختلال در پرداخت هزینه‌های مربوط به مصرف آب، برق، گاز مشترک و رعایت بهداشت و نظافت راه‌پله‌ها و بی‌اعتنایی به حریم همسایه‌هاست که جملگی از ناآگاه بودن از قوانین آپارتمان‌نشینی است. سعی داریم با آموزش‌های شهروندی و آشنایی شهروندان با حقوق و قوانین آپارتمان‌نشینی که این روزها به سرعت در حال توسعه و گسترش است، روحیه مشارکت‌طلبی و انگیزه فعالیت‌های اجتماعی در میان شهروندان زنده شود.»

آشنایی با مهارت امدادرسانی: «یکی از موضوعاتی که این روزها در رسانه‌ها حسابی سر و صدا کرد، ماجرای تماس کودک اسفراینی با اورژانس برای نجات جان مادرش بود. همین واقعت نشان می‌دهد که فرهنگ‌سازی و کسب مهارت برای حفظ خونسردی در مواقع بحرانی باید از دوران کودکی آغاز شود.»

«ایلا خدیابخش»، مسئول خانه ایمنی دوام سرای محله هفت‌چنار، با بیان این مطلب می‌گوید: «این روزها اغلب مادرها شاغلند و بچه‌ها به نوعی در خانه تنها. امکان حضور فیزیکی در کلاس‌های آموزشی و مهدکودک‌ها هم فراهم نیست. بسیاری از کودکان در کنار خواهر یا برادر بزرگ‌تر خود در خانه می‌مانند و امکان وقوع اتفاقات غیرمترقبه زیادی در این شرایط سخت وجود دارد. اگر بچه‌ها بدانند که در مواقع بحرانی چه رفتاری از خود نشان دهند، این ویژگی برای پدر و مادرها امنیت روانی ایجاد می‌کند. آنها با خود می‌گویند اگر بچه‌ها در خانه هستند، با اصول کمک‌های اولیه و ایمنی آشنا هستند و برای محافظت از خود مهارت دارند.»

قرار دادن زباله‌ها در مخازن

یکی از دستاوردهای ارزشمند این دوره‌های آموزش شهروندی در میان اهالی، توجه آنها به قرار دادن زباله‌ها در مخازن رأس ساعت مقرر است. «سکینه کهندانی»، از اهالی کوچه گرشاسبی، با بیان این مطلب می‌گوید: «پیش از ۲۰ سال است که در محله هفت‌چنار و همین کوچه ساکن هستیم. تا قبل از برپایی کلاس‌های آموزش شهروندی، وضعیت نظافت کوچه تعریفی نداشت. اکثر این‌بطنی دیده می‌شد و کوچه و دور و اطراف مخازن زباله کثیف بود. اما مدتی است که همه اهالی به حفظ نظافت کوچه حساس شده‌اند، به نحوی که خارج از ساعت مقرر کسی زباله‌هایش را سر کوچه یا دور و بر مخازن رها نمی‌کند و اگر هم کسی چنین کاری کند به او تذکر می‌دهیم. این روند اگر برای همیشه میان اهالی حفظ شود به نتایج خوب و ارزشمندی در درآمدت می‌رسیم که تبعات مثبت آن قبل از هر چیز در زندگی خودمان منعکس می‌شود.»

آموزش تفکیک زباله از مبدأ

تولید زباله و رها کردن آن در کوچه و خیابان از مشکلات دسرساز زندگی شهروندی است، به‌ویژه که در چند وقت اخیر و با توجه به شیوع بیماری «کووید-۱۹» حساسیت شهروندان به تبع میزان تولید زباله‌ها افزایش پیدا کرده است. آموزش تفکیک زباله از مبدأ برای ارتقای سطح بهداشت محله هفت‌چنار یکی دیگر از موارد آموزش‌های شهروندی است که مدیر پروژه ارتقای بهداشت از دفتر توسعه محلی ناحیه یک درباره این برنامه توضیح می‌دهد: «تقریباً از اسفند سال گذشته بود که این طرح و کار جمع‌آوری اطلاعات آن در محله هفت‌چنار روی کاغذ آمد و با نیازسنجی و برگزاری جلسات فراوان و کارگاه‌های آموزشی مشکلات فرهنگی، بهداشتی و نیازهای اهالی برای مشارکت در تفکیک زباله از مبدأ شناسایی شد.»

به گفته «احله ابراهیم‌نیا»، از ابتدای سال جاری اجرای برنامه‌های مشترک آموزش شهروندی با مدیریت محله هفت‌چنار در ۲ کوچه «پورسان» و «گرشاسبی» به‌صورت آزمایشی شروع شده تا زنگ آغاز اجرای طرح ارتقای بهداشت در این محله به صدا درآمده باشد.

مسئولیت‌پذیری برای حفظ محیط‌زیست

بهرترین انگیزه برای حفظ محیط‌زیست ایجاد حس مسئولیت‌پذیری میان شهروندان است. اینکه شهروندان بدانند اگر زباله‌ای را سر وقت در مخازن زباله قرار می‌دهند یا زباله‌های خشک و تر را از یکدیگر جدا می‌کنند، با این کار به حفظ سلامت خودشان یاری رسانده‌اند. «پرناز حقلی»، تسهیلگر اجتماعی دفتر توسعه محلی ناحیه یک، با بیان این مطلب می‌گوید: «هدف ما از اجرای این طرح ترویج حس مسئولیت‌پذیری در خصوص حفظ محیط‌زیست میان شهروندان است. شهروندان در این کارگاه و بنا به برنامه‌های آموزشی در کنار اعضای خانواده خود یاد می‌گیرند برای حفظ کره زمین و منابع مسئولند، چراکه این زمین برای آیندگان که فرزندان آنها هستند، باید به سلامت حفظ شود.»

قرار دادن زباله‌ها در مخازن

یکی از دستاوردهای ارزشمند این دوره‌های آموزش شهروندی در میان اهالی، توجه آنها به قرار دادن زباله‌ها در مخازن رأس ساعت مقرر است. «سکینه کهندانی»، از اهالی کوچه گرشاسبی، با بیان این مطلب می‌گوید: «پیش از ۲۰ سال است که در محله هفت‌چنار و همین کوچه ساکن هستیم. تا قبل از برپایی کلاس‌های آموزش شهروندی، وضعیت نظافت کوچه تعریفی نداشت. اکثر این‌بطنی دیده می‌شد و کوچه و دور و اطراف مخازن زباله کثیف بود. اما مدتی است که همه اهالی به حفظ نظافت کوچه حساس شده‌اند، به نحوی که خارج از ساعت مقرر کسی زباله‌هایش را سر کوچه یا دور و بر مخازن رها نمی‌کند و اگر هم کسی چنین کاری کند به او تذکر می‌دهیم. این روند اگر برای همیشه میان اهالی حفظ شود به نتایج خوب و ارزشمندی در درآمدت می‌رسیم که تبعات مثبت آن قبل از هر چیز در زندگی خودمان منعکس می‌شود.»

نگاهی به ۱۰ سال فعالیت‌های یک مجموعه فرهنگی و هنری در محله امام خمینی (ره)

نخبه‌پروری به شیوه بصیر

بهاره خسروی

همه چیز از سسکوی کنار خیابان شروع شد. چند جوان با کلی ایده بکر دور هم جمع شدند تا طرح‌ها و پیشنهادهای بکرشان را یک کاسه کنند و برای پیشرفت و آبادانی کشور به سهم خودشان گام بردارند. روزهای نخست امکانات چندانی نداشتند و مجبور بودند جلسات کوچک و مختصرشان را هر جا که امکان داشت برگزار کنند. مهم‌ترین ایده جمع، کشف استعدادها و نسل جوان با کمترین هزینه، کمک و حمایت از اقشار و خانواده‌های کم‌برخوردار، اما آبرومند و تربیت نسلی با نگاه اسلامی و ایرانی بود. این ایده ۱۰ سال زمان برد تا در قالب مجموعه فرهنگی و هنری بصیر در محله امام خمینی (ره) با ۷۰۰ هزار مخاطب از اقصی نقاط کشور و فعالیت‌های بین‌المللی متبلور شود. اگر کنج‌کاوی‌بند چند و چون این ماجرا را دنبال کنید و بپذیرید قضیه از چه قرار است. در این گزارش با ما همراه باشید. سری به مجموعه فرهنگی و هنری بصیر زدیم و با حجت‌الاسلام

«محمد ناصری»، مؤسس و مدیر کانون و مجتمع فرهنگی - آموزشی - اجتماعی بصیر، درباره فعالیت این مجموعه گفت‌وگو کردیم.

سال ۱۳۹۰ مجموعه فرهنگی، هنری و اجتماعی بصیر به همت یک عده جوان، در واقع دوست قدیمی، در محله امام خمینی (ره) راه‌اندازی شد. البته فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی این تیم سابقه‌ای ۲۲ ساله دارد که به مرور زمان با تکمیل شدن ایده‌ها و همراهی اعضا، این فعالیت شکل رسمی‌تری به خود گرفت و مجموعه به ثبت رسمی رسید. حجت‌الاسلام «محمد ناصری» با اشاره به این موضوع می‌گوید: «سال‌های زیادی در حوزه تربیتی و فرهنگی فعالیت می‌کردیم. این موضوع همیشه برای ما یک دغدغه ذهنی بود تا آموزش‌های ما در قالب یک بسته اثرگذار آموزشی به مخاطبان ارائه شود. در واقع، می‌خواستیم کارهای یک خروجی قابل قبول و اثربخش داشته باشیم. برای رسیدن به نخبه‌پروری، سال‌های زیادی کارهای مطالعاتی انجام دادیم؛ مطالعات روی سبک آموزش و طرح‌های موفق ایرانی و خارجی. ما حاصل مطالعات این شد که همه اطلاعات و آموخته‌ها را به نحوی متناسب با فرهنگ ایرانی - اسلامی تطبیق دهیم تا نسلی پویا و سودمند برای جامعه تربیت شود.»

استعدادیابی از پایه

استعدادیابی و آموزش‌های تخصصی بر اساس توانایی‌های فردی افراد مجموعه فرهنگی، هنری و

«محمدکده حقی»

کارشناس روان‌شناسی و طلبه سطح ۲ حوزه علمیه جایگاه ویژه تربیت در تکامل شخصیت انسان

پیامبر(ص) فرموده‌اند: به فرزندان خود احترام بگذارید و آنها را نیکو تربیت کنید. (میزان‌الحکمه، ج ۱۴۴۷۴) از این سخن چنین برمی‌آید که تربیت، جایگاه بسیار ویژه‌ای در تکامل شخصیت انسان دارد و غفلت از آن نه تنها به فرد، بلکه به خانواده و جامعه نیز آسیب می‌رساند. به همین دلیل، هدف نهایی برای رسالت پیامبران تزکیه و تربیت انسان‌ها و رساندن آنها به درجات عالی و مقام خلیفه‌اللهی در روی زمین معرفی شده است. خداوند متعال نیز خود بالاترین تربیت‌کننده است. همین آیه «الحمد لله رب العالمین» که در سوره حمد می‌خوانیم، یعنی همه هستی تحت تربیت خداوند بگناست و ما می‌گوییم: خدایا تو را شکر می‌کنم که مرئی من هستی.

ناصری با بیان این مطلب ادامه می‌دهد: «کشف استعداد و کمک برای پرورش آن در عرصه بزرگ‌تر و جایی که فرد بتواند توانایی‌هایش را به بهترین نحو ارائه دهد، برای ما بسیار مهم بود. برای مثال، فردی توانایی مدیریت دارد و می‌تواند مدیر خوبی باشد یا یک نفر استعداد هنری دارد و می‌تواند هنرمند خوب یا ورزشکار خوب شود. همه این افراد شناسایی می‌شوند و در مجموعه‌ای متناسب با برنامه تربیتی و عقیدتی اسلامی، از پایه آموزش می‌بینند.»

به گفته مدیر کانون، بچه‌ها بعد از چند سال آموزش از مجموعه جدا می‌شوند تا خودشان بانی شکل‌گیری و راه‌اندازی مجموعه مردم‌نهاد بزرگ‌تری با رویکرد نخبه‌پروری و پرورش نسلی تحت‌تعلیم اسلامی - ایرانی باشند.

فعالیت‌های رسانه‌ای

فعالیت‌های مجموعه بصیر به مرور زمان با توسعه برنامه‌ها و افزایش تعداد اعضا و کارگروه‌ها توسعه پیدا کرد. امروز این مجموعه با ۱۴ کارگروه تبدیل به یک مرکز آموزشی پر و پیمان برای همه اعضای خانواده و متناسب با هر گروه سنی است. یکی از کارگروه‌های مجموعه بصیر فعالیت‌های رسانه‌ای است که مؤسس آن با اشاره به عملکرد و کار مجموعه در باره‌اش توضیح می‌دهد: «در مجموعه رسانه‌های بصیر استودیویی داریم که برنامه‌های مختلف گفت‌وگو محور اسلامی در آن تهیه منتشر می‌شود. این برنامه‌ها شامل سخنرانی، موسیقی، تئاتر، اجرای سرود، مدیحه‌سرایی، مداحی، پخش آیت‌های طنز و کلیپ‌های آموزشی است. همچنین

بخش دیگر هزینه‌ها هم با راه‌اندازی کارگروه‌های اقتصادی مانند پرورش دام، راه‌اندازی فروشگاه و سرمایه‌گذاری در بازار تأمین می‌شود.

فرهنگی، هنری و اجتماعی بصیر آشنا می‌شود. او درباره آموزش‌هایی که در این مجموعه دیده است، توضیح می‌دهد: «در ابتدای ورودم به این مجموعه در کلاس‌های آموزشی دینی و اخلاقی شرکت کردم. بعد از مدتی با توجه به علاقه و استعدادی که در حوزه رسانه و تصویر داشتیم و توجه آقای ناصری، مدیر مجموعه، وارد بخش رسانه‌ها شدم و در این بخش هم دوره‌های آموزش تکمیلی فتوشاپ، آشنایی با نرم‌افزارهای مختلف تدوین و تولید فیلم، تصویر و صدابرداری را به‌صورت حرفه‌ای گذراندم. بعد از آموزش هم نوبت تولید کار و فعالیت در بخش تولید محتوا بود. چیزی در حدود ۲۰۰ کلیپ برای بخش‌های مختلف

حسین محمدی
از اعضای رسانه بصیر

بیفتند. مرکز نیکوکاری بصیر در سال ۱۳۹۶ تحت نظارت کمیته امداد امام خمینی (ره) منطقه ۱۰ رسماً فعالیت‌هایش را آغاز می‌کند. «محمد ناصری» درباره فعالیت این مرکز می‌گوید: «روزهای نخست که تصمیم به راه‌اندازی این مرکز گرفتیم کار با حمایت ۷-۸ خانوار شروع شد و بالطبع کمک‌ها هم در حد بضاعت اولیه بود.

اما به مرور زمان کار گسترده‌تر شد و فعالیت‌های مرکز هم بیشتر. امروز به همت خیران و افراد پای کار، بیش از ۱۵ هزار بسته غذایی در سراسر کشور، به‌ویژه مناطق محروم، توزیع می‌شود.» به گفته او، در میان نیازمندان منطقه ۱۰، ماهانه به‌صورت مستمر و به‌طور میانگین ۱۱۰ خانواده را تحت پوشش داریم که در میان آنها اقلام غذایی و بسته‌های حمایتی توزیع می‌شود. او اضافه می‌کند: «سالانه بیش از ۴ هزار بسته غذایی هم میان نیازمندان کل کشور توزیع می‌کنیم.» همچنین راه‌اندازی گروه جهادی برای آبادسازی روستاهای محروم، کمک در حوزه درمان، معرفی به کار برای ۳۰ تا ۴۰ نفر و کارآفرینی از دیگر خدمات مرکز نیکوکاری بصیر است.

فعالیت‌های بین‌المللی

چند سال است آوازه برنامه‌های فرهنگی و هنری مجموعه بصیر فراتر از مرزهای کشور رفته است و در بسیاری از جشنواره و برنامه‌های این مجموعه، مهمان خارجی حضور دارند. مؤسس و مدیر کانون فعالیت‌های مجموعه و حاج‌آقا ناصری آشنا با اجرای برنامه‌ها در حوزه ترویج و تبلیغ با کشورها اسلامی مانند میانمار، گینه و آفریقا ... همکاری و تبادل فکری و تربیت مربی داریم.»

آشنایی از طریق تبلیغات میدانی

«حسین محمدی»، از اعضای رسانه بصیر، سال ۱۳۹۵ از طریق بنرها و تبلیغات میدانی با فعالیت‌های مجموعه

مجموعه ۳ سایت دارد که مهم‌ترینشان سایت رسانه بصیر است.»

بخش دیگر فعالیت‌های این مجموعه را می‌توان در قالب چاپ و انتشار بیش از ۱۴ جلد کتاب و انجام کارهای پژوهشی و تحقیقی دانست. حجت‌الاسلام محمد ناصری با اشاره به این موضوع می‌گوید: «حاصل فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی در این مجموعه ۱۴ جلد کتاب منتشر شده و چندین جلد کتاب در دست تحقیق و ویرایش برای دریافت مجوز است. از جمله این کتاب‌ها می‌توان به شیوه زندگی، التصالح، نار و الجنته و موسیقی، زندگی شیرین اسلامی، آیات ماندگار، رهاورد کتاب شعر دلاگو‌به‌های ناصری و... اشاره کرد.»

باشگاه خانوادگی

حضور نوجوانان در مجموعه و شرکت در برنامه‌های تفریحی و اردویی که برای آنها تدارک دیده شده،

فرصت خوبی است تا خانواده‌هایشان هم در کنار آنها حاضر باشند. به این ترتیب، بزرگ‌ترها هم از نزدیک با روند برنامه‌های فرهنگی و آموزشی مجموعه آشنا می‌شوند. همین ایده بود که بهانه راه‌اندازی باشگاه خانوادگی برای اهالی و علاقه‌مندان شد: «با حضور خانواده‌ها سعی کردیم آموزش‌ها شامل همه افراد باشد و فقط به یک قشر خاص محدود

نباشد. یک کارگاه آموزشی با عنوان «دارالعلم اسلامی بصیر» را برای استفاده خانواده‌ها طراحی کردیم و در دل هیأت معصومه (س)، ویژه بانوان و دختران، مهدیه حضرت یوسف زهرا راه‌اندازی شد. تا قبل

از کرونا، در قالب همین طرح، جشنواره در کنار آنها حاضر باشند. به این ترتیب، بزرگ‌ترها هم از نزدیک با روند برنامه‌های فرهنگی و آموزشی مجموعه آشنا می‌شوند. همین ایده بود که بهانه راه‌اندازی باشگاه خانوادگی برای اهالی و علاقه‌مندان شد: «با حضور خانواده‌ها سعی کردیم آموزش‌ها شامل همه افراد باشد و فقط به یک قشر خاص محدود

محمد ناصری
مؤسس مجموعه فرهنگی بصیر

حمایت از نیازمندان و خانواده‌هایی که بضاعت مالی چندانی ندارند باعث شد، تا اعضا به فکر راه‌اندازی یک مرکز نیکوکاری

«شیوا امیر شادپر»، طلبه سطح ۲ حوزه علمیه

اهنزاز پرچم تمدن اسلامی با نخبه‌پروری

در رابطه با اهمیت نخبه‌پروری می‌توان گفت که طبق فرمایش مقام معظم رهبری، «راه برافراختن پرچم تمدن نوین اسلامی، تربیت نسلی است با یک خصوصیتی که آن خصوصیات اینها است؛ یک نسلی با وجود بیاید شجاع، یاسواد، متدین، دارای ابتکار، پیش‌گام، خودباور، غیور؛ البته خوشبختانه ما امروز در نسل جوان و نوجوان، بسیاری از این خصوصیات را داریم، اما این بایستی گسترش پیدا کند چنین نسلی لازم داریم. این ارزش است که به دنبال نخبه بودن، نخبه‌پروری بیاید. نخبگان عزیز ما در هر رشته‌ای بر پروراندن همت بگمارند.»

کانون نخبه‌پروری بصیر هم یکی از برنامه‌ها و طرح‌هایی است که زیر نظر کانون لیان فرهنگ‌گستر

بصیر در ۲ واحد خواهران و برادران در حال فعالیت است. به عبارت دیگر، در ۲ بخش دختران و پسران، به‌صورت کاملاً مجزا و طبق روش‌های تعریف‌شده شورای فرهنگی کانون، ۵۰ دانش‌آموز دختر و پسر، بین ۹ تا ۱۳ سال، با عنوان دانش‌آموز، این برنامه را آغاز می‌کنند و در یک فرایند آموزشی ۳ ساله، از ۱۳ تا ۱۶ سالگی، با عنوان دانش‌طلب، در دوره ۳ ساله آموزشی دوم قرار می‌گیرند و بعد از آن به دوره ۲ ساله تربیت مربی که از ۱۶ سالگی تا ۱۸ سالگی است، مشغول می‌شوند.

با توجه به اهمیت موضوع، این کانون در نظر دارد یک نوجوان پس از گذراندن تمامی مراحل ذکرشده، بتواند به‌عنوان یک فرد با مهارت و با تجربه و تحصیل‌کرده و در حین حال انقلابی و متبحر و مسلط به امور، وارد

عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، تربیتی ... و شود و خود او نیز، به‌عنوان یک فرد نخبه، در عرصه فعالیت خود شاگردانی را بیروارد.

هدف از برگزاری این کلاس‌ها، آشنایی هرچه بیشتر قشر نوجوان با آموزش‌های قرآن کریم و تعالیم اسلامی در زمینه‌های (اخلاق و عقاید و احکام اسلامی) است که در کنار این نوع آموزش دینی، مهارت‌های بسیاری در زمینه‌های هنری (خطاطی و آشپزی و...)، فنی (ICDL) و وبلاگ‌نویسی و راه‌اندازی سایت و...)، علمی (شرکت در المپیادهای علمی و کسب مهارت‌های مقاله‌نویسی و...) کسب کند. در کنار این فعالیت‌ها، برای نوجوانان اردوهای مختلف و سایر مطالعاتی در زمینه‌های متفاوت و بسیار حساب‌شده در نظر گرفته شده است.

آشنایی با اماکن گردشگری مذهبی
در قلب تهران در روز تجلیل از امامزادگان

درنگ در سایه‌سار معنویت

فاطمه عسگری نیا

۲۷ خرداد روز تجلیل از امامزادگان و بقاع متبرکه نام گرفته است. قلب تاریخی تهران تعداد

زیادی از این بقاع را در خود جای داده است و باعث شده تا گردشگری مذهبی در این منطقه، مانند

دیگر حوزه‌های گردشگری، علاقه‌مندان زیادی داشته باشد. تعدادی از بقاع متبرکه که در پهنه مرکزی

پایتخت را در صفحه‌های پیش رو به شما معرفی می‌کنیم. ▶

بقعه هفت‌دختران

بین چهارراه سرچشمه و کوچه تکیه رضاقلی‌خان بقعه‌ای قدیمی و کوچک قرار دارد که گنبدی چند وجهی در پشت‌بام، آن را از سایر بناهای زیبای کوچه جدا کرده است. اینجا به امامزاده «هفت‌دختران» مشهور است. تاریخچه‌اش را که ورق می‌زنیم، قدمتش به دهه‌ها سال پیش برمی‌گردد و قصه‌های زیادی در دل دارد. بیشتر زائرانش را زنان محله تشکیل می‌دهند و همه چیز در این بقعه در یک اتاق کوچک گرداگرد گرفته تا کتابخانه‌ای که کتاب‌های دعا و زیارت را در خود جای داده است. اما همین فضای کوچک هم برای خودش عالمی دارد. آنها که می‌خواهند خلوتشان با خدا عمیق‌تر باشد به سرداب می‌روند، آن هم از طریق پله‌های آهنی بلندی که هر چند طی کردنتان برای سالمندان سخت است، اما همه

امامزاده سید اسماعیل (ع)

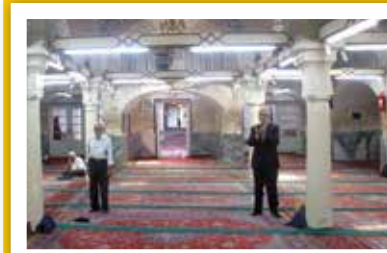
امامزاده سید اسماعیل هم یکی دیگر از بقاع متبرکه که در بازار است. یک سوی این بقعه که در خیابان شهید مصطفی خمینی، نزدیک میدان سید اسماعیل، قرار دارد به واسطه بازار سرپوشیده به خیابان اصلی بازار راه می‌یابد. بنای فعلی امامزاده در برگیرنده صحن، ایوان، رواق، بقعه و مسجد است و صحن مستطیل‌شکل آن دارای سه ورودی است. ورودی شرقی مدخل اصلی محسوب می‌شود که درست مقابل آب‌انبار امامزاده واقع شده. اما دو ورودی دیگر به معابر فرعی راه ندارند و در شمال و جنوب بقعه واقع شده‌اند. خیلی‌ها از این امامزاده به‌عنوان یک مجموعه فرهنگی و دینی یاد می‌کنند، چراکه در برگیرنده مسجد، مدرسه فیلسوف‌الدوله و بازار سید اسماعیل است. البته در نزدیکی‌های امامزاده میدانی هم به این نام وجود دارد. در فضای قدیمی این امامزاده قدیمی‌ترین نشانه‌های تاریخی دیده می‌شود؛ از نقش گل و بنه‌های اسلیمی که در جای‌جای بنه‌های سفید سطوح فوقانی بقعه جلوه می‌کند تا ضریح و مرقد میان بقعه و در چوبی قسمت غربی.

بقعه متبرکه امامزاده سید ولی (ع)

تهرانی‌های قدیم خاطره‌های زیادی از بقعه امامزاده سید ولی دارند. از زمانی که ضریح این امامزاده سازه‌ای چوبی بود تا به امروزش را. حاج مراد تهرانی یکی از این قدیمی‌های بازار است: «به محض شنیده شدن صدای اذان، کاسبان مغازه و دخل خود را رها می‌کردند و راهی این امامزاده می‌شدند. آن وقت‌هایی بقعه شامل گنبدخانه، نمازخانه و یک ایوان ستون‌دار در مقابل آن بود، اما بعدها قسمت‌هایی از این بقعه تخریب و یک نمازخانه به جبهه شرقی امامزاده اضافه می‌شود.» بقعه متبرکه که امامزاده سید ولی منسوب به مدفن سید ولی از نوادگان امام محمد تقی (ع) است؛ یادگاری از دوره قاجار. وارد حیاط این بقعه که شنوید بعد از عبور از سایه‌ساری که در دالان ورودی وجود دارد، محوطه بزرگ بقعه شما را میبهرت خودش می‌کند. بنای بقعه مربع‌شکل است و در شمال غرب مسجدی دارد که به گفته «شهرام حسینی»، پژوهشگر تهران‌شناس، یادگار دوره فتحعلی‌شاه قاجار است. کتیبه‌ای که در گنبدخانه بقعه سیدولی وجود دارد،

امامزاده زید(ع)

امامزاده زید سومین امامزاده تاریخی تهران است که در محله بازار واقع شده است. این بقعه منتسب به فرزندان یحیی بن زید بن علی ابن‌الحسین (ع) است. خرداد ماه ۱۳۱۵ بود که به‌عنوان یکی از سه بقعه تاریخی تهران در فهرست آثار ملی جا گرفت. جایگاه خاص این امامزاده در سال ۱۳۱۹ باستان‌شناسان را متوجه خود کرد. در همین سال‌ها بود که برای نخستین بار گنبد امامزاده بازسازی شد و این کار حدود سه سال به طول کشید. روند کلی بازسازی امامزاده اما تا سال ۱۳۲۲ ادامه داشت. کمی از در ورودی امامزاده

معمار این بنا را استاد «یوسف نجار تبریزی» معرفی می‌کند، امامرت بقعه به نام «مصطفی ایوانه» ثبت شده است. مرمت ایوان شمالی و شیستان مسجد هم سهم استاد «بولقاسم مودوست» بوده است. این بنای ارزشمند دینی و تاریخی، ساده و بی‌لایش است. همین معماری ساده و در عین حال زیبایی ایرانی اسلامی است که همواره گردشگران، به‌خصوص گردشگران خارجی، را به این سمت و سو می‌کشاند. عامه مردم هم سعی می‌کنند در کنار بازارگردی و خریدهایشان، برای اقامه نماز ظهر و زیارتی دلچسب به این امامزاده سری بزنند.

که می‌گذرید، مقبره لطفعلی‌خان زند، از سرداران دوره زندیه، را می‌بینید؛ موجودیتی که مورد توجه علاقه‌مندان به تاریخ است.

بیش از نیم‌قرن از عمر
تالار فرهنگ می‌گذرد

یادگار سرخ اوزن

رشقایق عرش‌نژاد

تالار فرهنگ در نزدیکی تالار وحدت بنایی است متعلق به دهه ۳۰

زمانی که ساخته شد، البته از تالار وحدت خبری نبود. تالار در بخشی از

هنرستان بنا شده بود و در آن نمایش و موسیقی اجرا می‌شد. معمارش «اوزن

آفتان‌لیاس» است و این بار در ادامه معرفی کارهای این معمار مطرح به این

بنا سر زدیم. ▶

زمانی که تالار فرهنگ ساخته شد، متعلق به وزارت فرهنگ و آموزش بود. سال‌ها بعد و با تفکیک ۲ وزارتخانه و تشکیل وزارت فرهنگ و وزارت آموزش و پرورش دعوا بر سر مالکیت ساختمان هم شروع شد که تا همین ۲ سال پیش ادامه داشت. بعد از انقلاب، وزارت فرهنگ و ارشاد ادعای مالکیت آن را داشت و از این تالار به‌عنوان یک تالار فرهنگی نام می‌برد. از طرف دیگر، وزارت آموزش و پرورش هم، بنا به سوابق تالار، خود را مالک آن می‌دانست. به هر حال، تالار فرهنگ بعد از انقلاب تعطیل شد تا ۲ سال پیش که در آذر ۹۸ به «عمارت روبه‌رو» سپرده شد و با مدیریت این عمارت کارش را دوباره شروع کرد. اما چندان طول نکشید که کرونا بار دیگر تالار را به تعطیلی کشاند.

ادعای مالکیت ۲ وزارتخانه

«رضا موسوی»، تهران‌شناس، ماجرای مالکیت ساختمان را، جدا از تفکیک ۲ وزارتخانه، قرار داشتن تالار فرهنگ در راستای هنرستان می‌داند: «کناردهست تالار فرهنگ، هنرستان وجود دارد. تالار فرهنگ و این هنرستان در یک سایت و در یک عرصه قرار دارند و به هم چسبیده‌اند. بنابراین، با وجود اینکه کاربردهای مختلف دارند، چون تالار در اراضی شمالی هنرستان ساخته شده، آموزش و پرورش داعیه مالکیت تالار را داشته است. آنها می‌گویند تالار در عرصه هنرستانی ساخته

شده که متعلق به آموزش و پرورش است.»

ویژگی معماری

به‌خصوص در کاخ‌ها، تأکید روی ناماسازی و تزئینات وابسته به معماری باشد. بناهایی که آفتان‌لیاس می‌سازد، چنین تزئیناتی ندارند و بیشتر تأکید روی سادگی بناهاست و همه چیز در مینیمال‌ترین شکل است. در عین سادگی، این بناها با تناسب‌های درست‌تر در پلان ساخته شده‌اند. تالار فرهنگ هم از همین ویژگی‌ها سود می‌برد. وقتی به پلان بنا نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که چقدر خوب روی آن کار شده است. هرچند جاهایی طوری طراحی شده که انگار قرار بوده بعدها چیزی به آن اضافه شود. چون در پلان چندان تقارنی وجود ندارد، معتقدم شاید ایده‌هایی برای گسترش آن در آینده داشته‌اند که به دلیل ساخته شدن تالار وحدت این اتفاق نمی‌افتد.»

چنانچه

او می‌گوید که به علت جمعی که در محدوده مرکزی تهران به وجود می‌آید، بخشی از فضاهای بناهایی که در محوطه‌های بزرگ و حیاط‌های وسیع ساخته شده‌اند، به‌تدریج تبدیل به فضاهای دیگر می‌شوند؛ مثل دبیرستان البرز که بخشی از محوطه آن به دانشکده امیرکبیر اضافه می‌شود. تالار رودکی هم که در شمال تالار فرهنگ ساخته می‌شود، جلو گسترش تالار فرهنگ را می‌گیرد. در واقع هنرستان، تالار فرهنگ و تالار وحدت تقریباً در یک دوره و با فواصل مختلف پشت سر هم ساخته شده و هرکدام از فضای بنای قبلی استفاده کرده‌اند.

با ساخته شدن تالار وحدت دلیل فیزیکی گسترش تالار فرهنگ از میان می‌رود، چون تالار وحدت جلو گسترش آن را گرفته است. ضمن اینکه دلیل منطقی و کارکردی گسترش تالار هم از بین می‌رود، چون وقتی جایی مثل تالار وحدت یا ۷۰۰ صندلی و معماری و صحنه منحصر‌به‌فردش وجود دارد، تالار فرهنگ کم‌کم از کار افتاده می‌شود. قبل از ساخته شدن تالار وحدت، موسیقی و تئاتر در تالار فرهنگ اجرا می‌شود، اما با ساخته شدن تالار وحدت تالار فرهنگ به محل اجراهای درجه ۲ تبدیل می‌شود و بعد از انقلاب هم کاملاً تعطیل می‌شود.

با وجود تالار فرهنگ، ساخته شدن تالار وحدت درست در کنار آن جالب است. رضا موسوی می‌گوید: «در هر جای دنیا بافت مرکزی شهرها محل مناسب‌تری برای گسترش فضاهای فرهنگی است. از این گذشته با ساخته شدن تالار وحدت، تالار فرهنگ عملاً تبدیل به فضایی برای آزمون و خطاهای تجربی می‌شود. ضمن اینکه تالار فرهنگیان به هیچ‌عنوان سالن بی‌خاصیتی نیست و همین الان هم قابلیت اجراهای جذاب را دارد.»

ویژگی‌های صحنه فرهنگ

تالار فرهنگ دارای صحنه یک‌سویه است که مخاطب در برابر آن می‌نشیند. رضا موسوی می‌گوید: «شاید بتوان گفت که این صحنه یک ایراد دارد و آن ارتفاع زیادش نسبت به محل قرارگیری تماشاچیان است. هرچند این اتفاق باعث شده از شبی که محل تماشاچیان باید داشته باشد، پرهیز شود. در ضمن از گوشه‌ها با یک زاویه به محل تماشاچیان وصل می‌شود که نگاه‌ها را به مرکز صحنه هدایت می‌کند.» و درباره امکانات صحنه این تالار می‌گوید: «صحنه امکانات چندانی ندارد. یعنی ماشین‌ری در آن وجود ندارد؛ از فلای‌بارهای متحرک در آن خبری نیست، نورهای آتچنایی هم وجود ندارد چون لایت‌باکس تعبیه نشده است. ولی برای دوره خودش سالن خوبی بوده و الان هم اگر گروه‌ها امکانات لازم را خودشان تأمین کنند، سالن خوبی است و آکوستیک استانداردی دارد.»

● صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
● مدیر مسئول: نیلوفر قدیری
● سردبیر: مهدی علیپور

● دبیر تحریریه: سروش جنبانی
● تحریریه: فاطمه عسگری‌نیا
● بهاره خسروی / فاطمه عرفی‌نژاد
● معصومه حق جو / فرزین شیرزادی

● مدیر هنری: کامران مهرزاده
● صفحه‌آرایی: محمدرضا محمدی‌تاش / علی حسینی / امیلاد رفیعی
● فائزه توکلی
● حروفچینی و تصحیح: منیژه خسروآبادی / اعظم آجوربندیان / فهیمه شیرازی

● نشانی: خیابان ولی‌عصر (عج) ترسیده به پارک وی کوچه تورج پلاک ۱۴ ● کد پستی: ۱۹۶۶۵۳۳۸ ● صندوق پستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ● تلفن: ۲۳۰۲۳۱۰۰ ● دورنگار: ۲۳۰۲۳۴۸۸

هویت

بهاره خسروی

درمانگاهی که انبار خیار شور بود!

به هر گوشه از خیابان رودکی که سرک می‌کشیم، بناهایی قدیمی و خاطره‌انگیز می‌بینیم. یکی از این بناها ساختمان درمانگاه سلسبیل در خیابان رودکی، ترسیده به تقاطع مرتضوی، جنب قهوه‌خانه «وطن» است؛ بنایی که روزگاری انبار خیارشور کاسبان سلسبیل و محله‌های مجاورش بود.

«حسن توانا»، از اهالی قدیمی خیابان رودکی، می‌گوید: «در فاصله سال‌های ۱۳۳۶ تا ۱۳۳۷، بنای درمانگاه سلسبیل محل تهیه و عمده‌فروشی خیارشور بود تا اینکه شخصی به نام حاج قربان، زمین انبار خیارشور را خرید و یک درمانگاه ساخت. حاج قربان مرد دست‌به‌خبری بود و در کرج نیز یک درمانگاه ساخته بود. حاج قربان طبقه اول این بنا را درمانگاه کرد و ۸ واحد مسکونی هم روی آن ساخت و به دکتر آزاد واگذار کرد.»

فرهنگسرا

با کیوتران حرم

ویژه برنامه فرهنگی و هنری «کیوتران حرم»، هم‌زمان با فرارسیدن میلاد با سعادت حضرت فاطمه معصومه (س) و هشتمین خورشید آسمان ولایت، امام رضا (ع)، و دهه کرامت، از سوی فرهنگسرای عطار نیشابوری در فضای مجازی تولید و منتشر می‌شود.

این برنامه متنوع شامل مولودی خوانی، کلام بزرگان، در محضر استاد، هجرت حضرت معصومه (س) و امام رضا (ع)، توصیه‌های امام رضا (ع) برای زندگی سعادت‌مندان، روایات زائران حرم، معرفی کتاب و قصه‌گویی است که با هدف شناخت ابعاد شخصیتی ائمه معصومین و سبک و سیره زندگی آنان تولید می‌شود.

با توجه به شرایط کرونایی این روزها و خانه‌نشینی، برنامه کیوتران حرم در قالب فیلم، فتو کلیپ، ویدئو کلیپ، موشن گرافی، فوتیتر، پادکست و اینفوگرافی تهیه شده است. علاقه‌مندان می‌توانند برای تماشای این برنامه‌ها و بهره‌مندی از برکات معنوی آن، به صفحه اینستاگرام فرهنگسرای عطار نیشابوری به نشانی: farhangsara_attar مراجعه کنند.

نمایش

می‌خوام برم زیارت

این روزها که آمار ابتلا به «کووید-۱۹» کاهش یافته و با رعایت ضوابط بهداشتی می‌توان در فضاهای باز حضور پیدا کرد، فرصتی فراهم شده تا برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی از سر گرفته شود. به همین بهانه، فرهنگسرای سرو در بوستان لاله نمایش «می‌خوام برم زیارت» را برای اجرا تدارک دیده است.

این نمایش با هدف آشنایی کودکان با شخصیت امام رضا (ع) سه‌شنبه ۲۵ خرداد از ساعت ۱۸ تا ۱۹ در زمین بازی کودکان اجرا می‌شود.

کتابخوانی

ستاره من

کتاب «ستاره من» یکی از کتاب‌های جذاب و خواندنی درباره زندگی امام رضا (ع) است که «فاطمه تیموری»، رئیس کتابخانه فرهنگسرای خانواده، مطالعه آن را به علاقه‌مندان کتابخوانی پیشنهاد می‌دهد.

کتاب یادشده، در بر دارنده ۴۰ قصه از زندگی امام رضا علیه‌السلام، حکایات و داستان‌هایی عرفانی و عبرت‌آموز به قلم «ناصر نادری» است که از سوی انتشارات «پهنشر» منتشر شده است. در بخشی از این کتاب آمده است: «امام رضا (ع) سبب نیم‌خورده را از آب گرفت و به آن نگاه کرد. یکی از یاران که چهره امام را گرفته دید، پرسید: «آقا! چه شده؟ چرا ناراحت هستی؟»

این میوه را چه کسی خورده است؟ و بدون آنکه منتظر جواب بشود، از جایش بلند شد و با گله‌مندی گفت: «چرا اسراف می‌کنید؟ چرا به نعمت‌های خداوند بی‌اعتنایی می‌ورزید؟ مگر نمی‌دانید که خداوند اسراف‌کاران را به سختی کیفر می‌دهد؟»

خانه سبز

روش نگهداری گل و گیاه در تابستان

کم‌کم به روزهای گرم سال و فصل تابستان نزدیک می‌شویم؛ فصلی که فرصت خوبی است برای پرورش و نگهداری از گل و گیاه در خانه. البته قبل از اقدام به این کار باید با روش نگهداری و آبیاری گیاهان هم آشنایی داشته باشیم تا گرمای تابستان و نور مستقیم آفتاب باعث آسیب دیدن گل و گیاه ما نشود.

«زهرا اسحاقی»، کارشناس مرکز تحقیقات، آموزش و مشاوره فضای سبز تکه دهم پایتخت، فوت‌وفن این کار را به ما یاد می‌دهد.

میزان نور

گیاهان برای رشد به نور احتیاج دارند، اما گیاهان آپارتمانی به نور مستقیم نیاز ندارند. نور زیاد باعث پژمردگی گیاه می‌شود. هنگام ظهر حتماً پرده‌های خانه را بکشید یا اینکه گیاه خود را جایی دورتر از تابش نور مستقیم خورشید قرار دهید. البته نور اگر از پرده توری عبور کند، برای تغذیه گیاهان مناسب‌تر است.

زمان آبیاری

مناسبت‌ترین زمان برای آبیاری گیاهان هنگام صبح یا غروب خورشید و همین‌طور شب است. در تاریکی، آب به راحتی به داخل زمین نفوذ می‌کند و به ریشه گیاه می‌رسد، اما وقتی آفتاب می‌تابد، درصد زیادی از آب تبخیر می‌شود و بخش کمتری توسط گیاه جذب می‌شود. در روزهای گرم سال بهتر است دوبار در روز گیاه را آبیاری کنید. در این صورت، می‌توانید یکبار صبح و بار دیگر هنگام غروب به گیاه آب دهید.

درجه حرارت

گیاهان توانایی تحمل گرمای شدید را ندارند و دچار مشکل می‌شوند. حداقل دما برای گیاهان ۵ درجه و حداکثر ۴۵ درجه سانتی‌گراد است و دمای ۱۰ تا ۴۰ درجه برای گیاهان آپارتمانی بسیار مناسب است. شاید بعضی از گیاهان دمایی خارج از این محدوده را تحمل کنند، اما پس از مدتی کوتاه پژمرده می‌شوند. فراموش نکنید که درجه حرارت و رطوبت مناسب باعث شادابی و طراوت گیاهان می‌شود.

گردشگری

موزه صبا

صدای دلنواز ویولن استاد «ابوالحسن صبا»، در برنامه رادیویی گل‌های رنگارنگ، یکی ماندگارترین نوستالژی‌های موسیقی ایرانی است. استاد صبا جزو نخستین موسیقیدانان و آهنگ‌سازان ایرانی برجسته در نیمه نخست قرن بیستم بود که توانست صدای ویولن را با سازی ایرانی ترکیب کند. در واقع، او این ساز را به خدمت موسیقی ایرانی گرفت. خانه‌موزه استاد صبا که محل پرورش هنرمندان بسیاری در عرصه موسیقی بوده است، در محله بهارستان، این روزها پذیرای علاقه‌مندان به هنر موسیقی و تاریخ ایران است.

ابوالحسن صبا در چهاردهم فروردین ۱۲۸۲، در محله ظهیرالسلام تهران متولد شد. پدرش، ابوالقاسم‌خان کمال‌السلطنه، نوه محمودخان صبا، ملک‌الشعرا دربار فتحعلی‌شاه قاجار، بود. ابوالحسن، بعدها نام جد بزرگش را به‌عنوان نام خانوادگی انتخاب کرد.

خانه مسکونی و اجدادی این استاد بزرگ موسیقی توسط پدرش، ابوالقاسم‌خان، پزشک دربار ناصرالدین‌شاه، خریداری شد و تا هفت‌پشت در آن زندگی می‌کردند. بعد از مرگ استاد ابوالحسن صبا، طبق وصیت ایشان، خانه یادشده در ۲۹ آبان سال ۱۳۵۳ به موزه تبدیل شد.

بازدیدکنندگان برای تماشای آثار شخصی استاد صبا هزینه ورود پرداخت نمی‌کنند و در این خانه‌موزه، به نشانی: میدان بهارستان، خیابان ظهیرالسلام، شماره ۹۰، به روی بازدیدکنندگان باز است.

